Dosarul nr. 4r-3478/25 Judecătoria Hâncești (sediul Leova)
4-25070868-02-4r-04092025 Judecător Nicolae ZAHARIA

D E C I Z I E
în numele Legii

15 decembrie 2025 **mun. Chișinău**

COLEGIUL PENAL AL CURȚII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței: Eugeniu BEȘELEA
Judecători: Olga COJOCARU și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de agentul constatator Vladimir BUZDUGAN, împotriva Hotărârii Judecătoriei Hâncești (sediul Leova) nr. 5r-63/25 din 21 iulie 2025, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 537637 din 02.05.2025, în privința lui **GROSSU Vadim**, în temeiul art.47/1 alin.(1) Cod contravențional.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 20.05.2025 până la 21.07.2025;
în Curtea de Apel Centru, din 04.09.2025 până la 15.12.2025.
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând legalitatea Hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 02 mai 2025 de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Leova, BUZDUGAN Vladimir a fost întocmit procesul-verbal nr. MAI06 537637 cu privire la contravenția prevăzută de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional pentru faptul că: ”în toamna anului 2024, în s.*****, în cadrul scrutinului electoral și Referendumului republican constituțional, a pretins, a acceptat sau a primit personal sau prin mijlocitor a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă care nu i se cuvine pentru sine sau pentru o altă persoană în scopul exercitării unor drepturi electorale”.

Prin decizia agentului constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Leova, BUZDUGAN Vladimir, adoptată la data de 02 mai 2025, GROSSU Vadim a fost sancționat pentru săvârșirea faptei contravenționale prevăzută de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional cu amendă în mărime de 500 u.c., echivalent a 25000 (douăzeci și cinci mii) lei.

La 15.05.2025 contravenientul GROSSU Vadim a contestat procesul-verbal și decizia agentului constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Leova, BUZDUGAN Vladimir, adoptată la data de 02.05.2025, invocând faptul că agentul constatator nu a asigurat dreptul său la apărare, dreptul de a cunoaște drepturile și obligațiile, dreptul de a obiecta etc. Consideră că, agentul constatator a întocmit procesul verbal cu grave erori. Nu sunt prezenți indici calificativi ale elementelor constitutive ale contravenției prevăzute de art.47/1 Cod contravențional.

Respectiv în opinia sa, agentul constatator eronat a interpretat și încadrat juridic acțiunile sale, procesul verbal este întocmit eronat iar fapta contravenției nu este clară, scrisă neciteț, nu a existat nicio acțiune de pretindere și primire a bunurilor pentru a exercita un drept electoral, nu au fost respectate drepturile procedurale, nu au fost explicate drepturile, nu a fost asigurat dreptul la apărare, faptele descrise în procesul-verbal și decizia de sancționare nu au nicio legătură cauzală cu norma materială invocată și sancțiunea contravențională aplicată. Astfel este grav încălcat principiul individualizării pedepsei, nu a fost demonstrată vinovăția persoanei, prin aplicarea sancțiunii este grav încălcat dreptul la libera exprimare, asociere și întrunire, păstrarea acestei sancțiuni va însemna un grav abuz și o iminentă condamnare a țării de către CtEDO.

Ulterior la 08.07.2025, contestatarul GROSSU Vadim a depus prin intermediul Secției Evidență Documentare Procesuală a instanței, cererea de completare a contestației inițiale. Astfel potrivit cererii de completare menționează contestatarul că, agentul constatator a indicat că, contravenientul ar fi comis contravenția prevăzută de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, fără a stabili faptul dacă contravenientul a pretins sau a acceptat bani, cu scopul de a vota sau nu, circumstanță fără de care nicidecum nu poate sta la baza sancționării unei persoane. Invocă că o primă problemă ce se impune a fi analizată în cauză este: din descrierea faptei contravenționale nu se reține aspecte privind pretinderea, acceptarea sau primirea, care ar rezulta coruperea electorală pasivă, or, agentul constatator nu a indicat cum, în ce circumstanțe, prin ce acțiuni, a stabilit că petiționarul ar fi comis contravenția imputată. Cu referire la cea de a doua problemă ce se impune a fi analizată în cauză este conținutul sms care invocă agentul constatator că au fost recepționate de petiționar, totodată apare întrebarea, cum a descifrat agentul constatator conținutul acestor mesaje? Cum a stabilit că merge vorba despre mijloace bănești? Cum a stabilit pentru ce erau destinați mijloacele bănești? întrebări la care agentul constatator nu a oferit răspunsuri. Mai mult indică că, cum au fost administrate și anexate la dosarul pornit în privința petiționarului, niște probe din alt dosar penal? Nu se regăsește nici o ordonanță de ridicare și anexare a probelor, de cercetare a acestora etc. Ori, codul contravențional la art.425 alin.(2) menționează expres care probe sunt admisibile și cum acestea se administrează. La fel denotă ce se impune și o a treia problemă ce necesită a fi analizată și anume: modalitatea acumulării „probatoriului”. Astfel că, fapta nu a fost individualizată, în afară de încheierile judecătorului de instrucție și mandate judecătorești, nu au fost administrate alte probe care să individualizeze fapta. Relatează că, petiționarul învinuit că a pretins și primit mijloace bănești întru susținerea unui anumit partid politic, agentul constatator nu a demonstrat că acel partid politic a participat la alegerile din toamna anului 2024? A fost înregistrat oficial?

A avut candidat pentru care petiționarul urma să voteze? Nu, partidul politic nici nu era înregistrat la scrutin la 20.10.2024.

Deci indică că în argumentarea primei probleme, fapta incriminată petiționarului este bazată doar pe niște remarci vagi ale agentului constatator. Invocă că procesul-verbal ce face obiectul prezentei cauze, sub aspectul legalității acestuia, nu cuprinde descrierea exactă a faptei contravenționale pe care ar fi săvârșit-o petiționarul. Potrivit descrierii, faptei contravenționale, ultimul ar fi pretins și acceptat surse bănești în scopul exercitării sau a-l neexercitării dreptului electoral în cadrul alegerilor. Menționează faptul în planul încadrării juridico-contravenționale, agentul constatator nu a demonstrat că petiționarul ar fi pretins careva mijloacele bănești destinate anume pentru determinarea acestuia să își exercite sau să nu își exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor. La caz, menționează că agentul constatator nu a demonstrat că petiționarul urma să-și asume vreun angajament ce ține de drepturile lui electorale sau că ar fi primit careva remunerări în acest scop. Atenționează că, în raport cu acțiunile/inacțiunile petiționarului nu există obiectul material sau imaterial al infracțiunii de corupere a alegătorilor, pe care legiuitorul l-a desemnat prin sintagma „bunuri, servicii, privilegii sau avantaje ”. Constată că probatoriul administrat în cauza contravențională atestă că nu s-a confirmat săvârșirea de către petiționar a faptei de corupere electorală pasivă. Menționează contestatarul că din conținutul tuturor înscrisurilor anexate la cauza contravențională nu este dovedit faptul că, mesajele parvenite pe numărul de telefon al său, conțin textul despre careva sume de bani. În foaia intitulată „extras din fișier” este indicat doar mențiunea despre sms-uri de intrare, fără a fi indicat exact conținutul mesajului.

2. *Prin Hotărârea Judecătoriei Hâncești (sediul Leova) nr. 5r-63/25 din 21 iulie 2025,* a fost admisă contestația depusă de GROSSU Vadim.

A fost declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție din 02 mai 2025, întocmit de către agentul constatator din cadrul IP Leova, BUZDUGAN Vladimir în privința lui GROSSU Vadim în baza art.47/1 alin.(1) Cod contravențional.

A fost anulată decizia de sancționare adoptată de către agentul constatator din cadrul IP Leova, BUZDUGAN Vladimir din 02 mai 2025, adoptată în privința lui GROSSU Vadim în baza art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional.

3. *Nefiind de acord cu Hotărârea instanței de fond, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Leova, Vladimir BUZDUGAN a declarat recurs* în termenul legal, prin care solicită admiterea recursului, casarea Hotărârii Judecătoriei Hâncești (sediul Leova) nr. 5r-63/25 din 21 iulie 2025, prin care să fie dispus*,* rejudecarea cauzei în instanța de fond în alt complet de judecată.

În motivarea recursului agentul constatator a menționat că, Hotărârea Judecătoriei Hâncești (sediul Leova) nr. 5r-63/25 din 21 iulie 2025, este neîntemeiată. Constată recurentul prezența temeiurilor de fapt şi de drept, întru casarea acesteia, astfel că la adoptarea soluției instanța de fond nu a ținut cont de rigorile art.458 alin.(1) Cod contravențional al Republicii Moldova, care indică, că „examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: lit. a) caracterul veridic al contravenției imputate; lit. b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; lit. c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; lit. d) existența

circumstanțelor atenuante şi/sau agravante; lit. e) necesitatea sancționării şi, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; lit. d) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Sintetizând materialele cauzei, cercetând probele administrate în cadrul procesului contravențional, consideră că în acțiunile lui cet. GROSSU Vadim, sunt prezente elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, iar vina contravenientului este demonstrată pe deplin.

Reprezentantul agentului de constatare consideră că, din perspectiva normelor cu caracter anticorupțional, nu numai rezultatul material, ci şi manifestarea voinței de a se angaja într-o astfel de conduită reprezintă o abatere gravă de la principiile integrității procesului electoral. Faptul că persoana a instalat aplicația bancară, chiar dacă transferul banilor nu s-a concretizat, relevă existența unui plan de a primi avantaje materiale în schimbul susținerii la caz a unui bloc politic, ceea ce subminează principiile de neutralitate şi secret al votului, într-un mediu electoral, astfel de practici, chiar şi în stadii incipiente, reprezintă o amenințare la adresa integrității sistemului democratic. Acțiunea de a instala o aplicație bancară cu scopul de a facilita un eventual transfer reprezintă un semnal de alarmă, indicând o predispoziție de a transforma actul de vot într-un instrument de tranzacționare a intereselor materiale. În concluzie, având în vedere că, indiferent de faptul că transferul efectiv nu s-a realizat, fapta de instalare, inițiată de persoana terță, a fost efectuată cu scopul clar de a deschide calea către o tranzacție ilicită, şi această manifestare de voință este suficientă pentru a fi sancționată conform normelor privind coruperea electorală pasivă, comportamentul în cauză contravine principiilor integrității electorale şi este demn de sancțiune.

În continuare, subliniază faptul că, potrivit pct.310 din Decizia de inadmisibilitate privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 47/1 Cod contravențional din 21.01.2025, Curtea indică că sintagma „exercitarea sau neexercitarea unor drepturi electorale", care nu ar prevedea un mecanism de verificare a modului în care persoana şi-a exercitat votul, Curtea menționează că articolul 47/1 alin.(1) descrie doar fapta, nu şi urmarea prejudiciabilă. Altfel spus, contravenția în discuție este una formală şi nu obligă autoritățile să verifice dacă alegătorul a votat pentru candidatul sau pentru partidul politic care l-a corupt. Curtea consideră că existența unui astfel de mecanism ar contraveni caracterului secret al votului, garantat de articolul 38 din Constituție, astfel fiind constatat că Curtea constată că dispozițiile contestate nu afectează articolul 22 în coroborare cu articolele 1 alin.(3) şi 23 alin.(2) din Constituție, din perspectiva argumentelor invocate în sesizări. Potrivit art. 317 din aceeași decizie, votul secret şi liber exprimat al alegătorilor constituie elementul de bază al alegerilor libere şi democratice şi al dreptului de vot. Coruperea alegătorilor sau vânzarea voturilor sunt incompatibile cu conceptul alegerii democratice şi printr-un vot liber exprimat de către cetățeni a organelor reprezentative şi fraudează competiția bazată pe idei şi pe programe politice desfăşurată între partidele politice şi între candidați (a se vedea HCC nr. 25 din 28 noiembrie 2024, § 102).

În acest sens, Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată şi proclamată de Adunarea Generală a ONU, în art. 21 stipulează că „orice persoană are dreptul de a lua parte la conducerea treburilor publice ale țării sale, fie direct, fie prin reprezentanți liber

aleși; orice persoană are dreptul de acces egal la funcțiile publice din tara sa; voința poporului trebuie să constituie baza puterii de stat; această voință trebuie să fie exprimată prin alegeri nefalsificate, care să aibă loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal şi exprimat prin vot secret sau urmând o procedură echivalentă care să asigure libertatea votului. Alegerile reprezintă actul de transmitere a puterii de la cetățean la reprezentanții săi, procedura de formare a unui organ de stat sau învestirea unei persoane cu atribuții publice, realizată prin intermediul votului, în condițiile în care pentru obținerea mandatului respectiv sânt propuse două sau mai multe candidaturi, ele vizează acțiunile cetățenilor, partidelor şi altor organizații social-politice, organelor electorale şi altor organe de stat, orientate spre întocmirea listelor electorale, desemnarea şi înregistrarea candidaților, efectuarea agitației electorale, votarea şi constatarea rezultatelor votării, precum şi alte acțiuni electorale realizate în conformitate cu legislația în vigoare. Alegerile constituie o formă a suveranității unui popor şi principiul de bază al democrațiilor reprezentative. Prin alegeri libere şi corecte se asigură legitimitatea politică fără de care guvernările democratice nu pot fi eficiente.

Constituția Republicii Moldova, prevede la art.2 alin.(1) că, Suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct şi prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție. Art.38 alin.(1), voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret şi liber exprimat. Iar principiile participării la alegeri sunt: -vot universal - cetățenii Republicii Moldova pot alege şi pot fi aleși fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine social; - vot egal - în cadrul oricărui scrutin, fiecare alegător are dreptul la un singur vot. Fiecare vot are putere juridică egală, - vot direct - alegătorul votează personal. Votarea în locul unei alte persoane este interzisă; -vot secret - votarea la alegeri şi/sau referendum este secretă, excluzându-se astfel posibilitatea influențării voinței alegătorului; -vot liber exprimat - nimeni nu este în drept să exercite presiuni asupra alegătorului pentru a-l face să voteze sau să nu voteze, precum şi pentru a-l împiedica să-şi exprime voința în mod independent. Coruperea procesului electoral încalcă flagrant principiile date, mai ales a votului liber exprimat, afectează grav credibilitatea corectitudinii şi libertății desfășurării alegerilor, subminând întreg sistemul democratic.

Indică agentul constatator că argumentele contravenientului GROSSU Vadim, privind lipsa în acțiunile lui a elementelor constitutive ale contravenției prevăzute la art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, le consideră ca fiind declarative, or, circumstanțele referitoare la atingerea rezultatului scontat, nu influențează asupra calificării juridice a acțiunilor contravenientului, iar pentru realizarea laturii obiective a contravenției de corupere electorală pasivă este suficientă săvârşirea uneia din acțiunile alternative prevăzute la art.47/1 alin.(1) Cod contravențional în speță contravenția consumându-se în momentul când GROSSU Vadim, a acceptat instalarea în telefonul mobil a aplicației PSB Bank din Federația Rusă, cu ulterioara recepționare a mijloacelor bănești, în scopul votării în favoarea unui candidat la care i se va indica la alegerile prezidențiale din 20.10.2024. La fel, din sursele mas-media este unanim cunoscut faptul BP ’’Victoria” deşi nu avea înregistrat nici un candidat la alegerile prezidențiale, a susținut în mod deschis mai mulți candidații din alte partide politice, inclusiv şi-au exprimat opinia publică împotriva Referendumului

Constituțional Republican îndemnând alegătorii să voteze orice candidat de stângă, precum şi să voteze ”Nu” la Referendum. De asemenea din aceleași surse, s-a stabilit incontestabil faptul că grupul de Telegram şi aplicația ”PSB” era utilizat de Blocul Politic ’’Victoria” iar sursele transferate erau cu scopul de a-şi exercita dreptul la vot într-un anumit fel, iar nefolosirea acestor banii, precum şi neexercitarea dreptului la vot nu influențează la calificarea acțiunilor contravenientei.

În circumstanțele enunțate consideră că, în cadrul procesului contravențional s-a confirmat netemeinicia contestației lui GROSSU Vadim, prin urmare, aceasta necesită a fi respinsă, iar procesul-verbal cu privire la contravenție din 02.05.2025 şi deciziei de sancționare, întocmite în privința lui GROSSU Vadim în baza art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, urmează a fi menținute fără modificări.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

În conform art.471 alin.(1) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

La data de 15 octombrie 2025 prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, cet. GROSSU Vadim a depus referință la recursul declarat de agentul constatator Vladimir BUZDUGAN, prin care a solicitat respingerea recursului asupra Hotărârii Judecătoriei Hâncești, (sediul Central) din 2025-07-23 pe dosar nr 4-25070868-32-5r-20052025 cu menținerea hotărârii primei instanțe ca fiind legală şi întemeiată.

A invocat că cu poziția recurentului nu este de acord, considerând-o drept neîntemeiată, iar hotărârea instanței de fond este legală şi bazată pe examinarea tuturor circumstanțelor cauzei.

Menționează precum că probele invocate de către reprezentantul agentului constatator nu au stat la baza analizei multiaspectuale şi imparțiale a cauzei. Aceste fiind anexate la

dosarul contravențional abia la etapa de judecarea cauzei în cadrul primei instanțe, faptul din care rezultă că vinovăția contravenientului a fost prestabilită iar procesul-verbal cu privire la contravenție şi decizia de sancționare a fost întocmit în mod arbitrar, având la bază doar preconcepții şi intima convingere a agentului constatator. O asemenea abordare a situației creează o autentică prezumție de vinovăție de comiterea contravenției prevăzute de art.47/1 Cod contravențional, care poate fi aplicată oricărui client a băncii PSB din Federația Rusă. În motivarea recursului, reprezentantul agentului constatator, afirmă direct şi neechivoc că, în viziunea acestuia, cit. „ Faptul că persoana a instalat aplicația bancară, chiar dacă transferul banilor nu s-a concretizat, relevă existența unui plan de a primi avantaje materiale în schimbul susținerii la caz a unui bloc politic [...]. în aceasta ordine de idei putem concluziona că agentul constatator nu a știut despre existența sau inexistența unei interacțiuni a petiționarului cu banca sus menționată. La fel, nu este clar prin ce probe, agentul constatator, a constatat existența în telefonul petiționarului a aplicației PSB, dat fiind faptul că în lista probelor anexate la dosar nu figurează procesul verbal de examinare a telefonului mobil a petiționarului. Totodată, atrage atenția instanței asupra faptului că agentul constatator a invocat că petiționarul a pretins şi primit mijloace bănești întru susținerea unui anumit bloc electoral, dar, a demonstrat oare agentul constatator că acel bloc electoral a participat la alegerile din toamna anului 2024? A fost înregistrat oficial? A avut candidat pentru care petiționarul urma să voteze? Nu, pretinsul bloc electoral la care face referire agentul constatator nici măcar nu era înregistrat la scrutin la 20.10.2024.

Astfel concluzionează că procesul contravențional urmează a fi încetat în temeiul art.441 alin.(1) lit.a) Cod contravențional ,,nu există faptul contravenției. Temeiul juridic al rolului de garant al drepturilor omului atribuit puterii judecătorești îl constituie articolul 20 din Constituția Republicii Moldova, în care se regăsește dispoziția articolului 8 al Declarației Universale a Drepturilor Omului, conform căruia orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile şi interesele sale legitime.

La fel, atrage atenția instanței de recurs asupra faptului că reprezentantul agentului constatator, în recursul declarat, solicită casarea unui act judecătoresc inexistent. Hotărârea Judecătoriei Hâncești , sediul Central din 05 iunie 2025 pe dosarul nr. 5r-99/25, casarea căreia solicită reprezentantul agentului constatator, nu există în natură şi ca rezultat, nu poate fi casată. Obiectul pretențiilor fiind nul.

Reieșind din cele expuse mai sus, consideră recursul declarat de către reprezentantul agentului constatator drept neîntemeiat, susține soluția instanței de fond prin care s-a declarat nul şi s-a încetat procesul contravențional pornit iar instanța a examinat toate circumstanțele cauzei ajungând la o concluzie legală, ori, agentul constatator abuziv a întocmit procesul verbal contravențional.

5. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate şi cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de agentul constatator Vladimir BUZDUGAN, împotriva Hotărârii Judecătoriei Hâncești (sediul Leova) nr. 5r-63/25 din 21*

iulie 2025, cu casarea integrală a hotărârii şi dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată, din considerentele ce succed.

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod contravențional, *după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 Cod de procedură penală aplicate corespunzător.*

Conform art.466 Cod contravențional, hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în următoarele temeiuri: *d) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde dispozitivului pronunțat după deliberare.*

Colegiul penal reține, că la judecarea cauzei instanța de fond nu a ținut cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum şi alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet şi obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil şi la apărare. Or, studiind materialele prezentate în coroborarea cu hotărârea primei instanțe, se constată, că instanța de judecată a examinat cauza superficial şi unilateral fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar.

Reieșind din prevederile art.6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele de judecată a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligația instanței de judecată de a se expune în hotărârile emise asupra tuturor cerințelor pricinii, precum şi asupra argumentelor invocate de către intimat întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz, 26). În sensul art.6 alin.(1) al Convenției, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care își întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanțele de judecată să motiveze nu doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii şi să nu se mulțumească de a proba pur şi simplu concluziile uneia dintre părți.

7. În temeiul prevederilor art.462 alin.(1) Cod contravențional, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată*.

În continuare Colegiul relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală”, în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei*, hotărâre din 01.02.2005, §35 și *Anghel contra României*, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În corespundere cu prevederile art.440 alin.(1) Cod contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare. Conform prevederilor art.442 alin.(1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede şi o sancționează şi determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existenta acestei fapte.

8. Reieșind din materialele cauzei Colegiul penal reține că, la data de 02 mai 2025 de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Leova, BUZDUGAN Vladimir a fost întocmit procesul-verbal seria/nr. MAI06 537637 cu privire la contravenția prevăzută de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional în privința cet. GROSSU Vadim, pentru faptul că în toamna anului 2024, în s.*****, în cadrul scrutinului electoral și Referendumului republican constituțional, a pretins, a acceptat sau a primit personal sau prin mijlocitor a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă care nu i se cuvine pentru sine sau pentru o altă persoană în scopul exercitării unor drepturi electorale.

Faptele contravenientului GROSSU Vadim au fost calificate de agentul constatator în baza art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, *pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea promisiunii ori a ofertei acestora, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracțiune*.

În legătură cu faptele date prin decizia agentului constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Leova, BUZDUGAN Vladimir, adoptată la data de 02 mai 2025, GROSSU Vadim a fost sancționat pentru săvârșirea faptei contravenționale prevăzută de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional cu amendă în mărime de 500 u.c., echivalent a 25000 (douăzeci și cinci mii) lei.).

Drept consecință, instanța de fond, concluzionând că agentul constatator a întocmit procesul verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 537637 din 02 mai 2025 cu încălcarea prevederilor art.443 Cod contravențional, a constatat nulitatea absolută a

procesului-verbal cu privire la contravenție și a încetat procesul contravențional, intentat în privința lui GROSSU Vadim, dat fiind faptul că agentul constatator nu a indicat încadrarea juridică a faptei contravenționale, a circumstanțelor cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice.

9. Potrivit prevederilor art.458 alin.(1) Cod contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Se subliniază că, CtEDO, în speța *Luka contra României* a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art.6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct.19-20, pct.59 și 61).* Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei *(Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.), nr.40490/98 și Dima împotriva României, 16.11.2006).*

Colegiul notează că prin prisma prevederilor ce guvernează speța dedusă judecății, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârșirii de noi contravenții.

Instanța de recurs menționează că, contravenția se consideră săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, a dorit sau a admis în mod conștient survenirea acestor urmări.

În speță, Colegiul reține că conform art.7 Cod contravențional, *persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod*. În conformitate cu art.8 alin.(2) Cod contravențional, *este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârşit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională*.

Potrivit art.10 Cod contravențional, constituie contravenție fapta – *acțiunea sau inacțiunea ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională. Fapta prejudiciabilă constituie temeiul real al răspunderii contravenționale şi se manifestă sub două forme prin intenție sau din imprudență. Intenția este o comportare activă prin care se încalcă o normă prohibitivă ce interzice o anumită activitate, iar imprudența constă din faptul, că persoana care săvârșește*

fapta îşi dă seama şi prevede urmările care vor surveni în urma acesteia, dar consideră, că în mod uşuratic vor putea fi evitate.

Conform prevederilor art.14 alin.(1)-(3) Cod contravențional, *contravenția se săvârşeşte cu intenție sau din imprudență. Contravenția se consideră săvârşită cu intenție dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, a dorit sau a admis în mod conştient survenirea acestor urmări. Contravenția se consideră săvârşită din imprudență dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod uşuratic că ele vor putea fi evitate, ori nu îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deşi trebuia şi putea să le prevadă.*

În acord cu art.374 Cod contravențional, *procesul contravențional este activitatea desfăşurată de autoritatea competentă, cu participarea părților şi a altor persoane titulare de drepturi şi de obligații, având ca scop constatarea contravenției, examinarea şi soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor şi condițiilor care au contribuit la săvârşirea contravenției. Procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvârşirea contravenției. Procesul contravențional se desfăşoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum şi al normelor dreptului internațional şi ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile şi libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.*

10. Colegiul penal constată că instanța a încetat procedura contravențională inițiată împotriva lui GROSSU Vadim, <u>*ca urmare a constatării nulității absolute*</u> a procesului-verbal de constatare a contravenției.

În ceea ce privește legalitatea acestui proces-verbal, Colegiul reține că motivele de nulitate absolută pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță, în vederea garantării respectării principiilor legalității și echității prevăzute de art. 5 și art. 7 din Codul contravențional.

Colegiul penal reține că, Legea prevede redactarea procesului verbal într-o anumită formă *ad validatem*, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit.

În continuare, instanța de recurs remarcă că procesul – verbal cu privire la contravenție fiind întocmit de un organ al statului aflat în exercițiul funcțiunii trebuie sa i se recunoască valoarea probatorie sub aspectul constatării stării de fapt, ca efect al triplei prezumții de autenticitate, veridicitate și legalitate. În acest sens este de menționat că în jurisprudența CtEDO s-a reținut în mod constant că prezumțiile nu sunt în principiu, contrare Convenției. În așa mod, Curtea a constatat anterior că prezumțiile de fapt și de drept se regăsesc în orice sistem de drept; în principiu, convenția nu derogă de la acestea, însă în materie penală obligă statele contractante să nu depășească un anumit prag. În special, articolul 6 § 2 impune statelor să aibă în vedere aceste prezumții, aceasta în limite rezonabile, ținând cont de gravitatea faptelor și păstrând dreptul la apărare (*Salabiaku împotriva Franței, hotărârea*

din 7 octombrie 1988, seria A, nr. 141-A, pag. 15, pct. 28; Telfner împotriva Austriei, nr. 33501/96, pct. 16, 20 martie 2001).

Constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Examinând materialele cauzei contravenționale Colegiul nu a stabilit încălcarea cărorva drepturi şi libertăți ale lui GROSSU Vadim, or acestuia i-au fost aduse la cunoștință drepturile şi obligațiile, inclusiv prin precizarea acestora în partea verso a actului contestat, fapt confirmat prin semnătura martorului asistent VACARI Doina de la rubrica nr. 20 din procesul verbal cu privire la contravenție.

Totodată, se reține că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în prezența făptuitorului, însă acesta a refuzat să-l semneze. În consecință, agentul constatator a aplicat prevederile art.443 alin.(6) Cod contravențional, potrivit cărora *absența persoanei legal citate pentru întocmirea procesului-verbal sau refuzul acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în act și se confirmă prin semnătura a cel puțin unui martor, cu indicarea datelor de identificare ale acestuia. În situația imposibilității identificării unui martor, legea prevede documentarea refuzului prin mijloace tehnice (audio/video).*

În speță, rubrica destinată semnăturii făptuitorului este necompletată, întrucât acesta a refuzat semnarea procesului-verbal. Pentru asigurarea legalității actului constatator, agentul a procedat la consemnarea refuzului și la confirmarea acestuia prin semnătura martorului asistent.

Astfel, în rubrica „martor asistent”, agentul constatator a indicat datele martorului VACARI Doina, domiciliată în or. *****, str.*****tel. *****, iar aceasta a semnat procesul-verbal, confirmând refuzul contravenientului de a semna. Completarea rubricii cu numele, prenumele, adresa și numărul de telefon ale martorului denotă respectarea cerințelor legale privind forma și modul de întocmire a procesului-verbal cu privire la contravenție.

În aceste condiții, Colegiul consideră că a fost respectat și art.443 alin.(1) lit.g) Cod contravențional, prin care contravenientului i-a fost asigurat dreptul de a obiecta și de a prezenta probe în apărarea sa, formulându-le inclusiv prin contestarea actului în instanța de judecată.

11. Referitor la soluția instanței de judecată privind lipsa individualizării faptei și consecințele juridice, Colegiul penal relevă că potrivit practicii judiciare constante, individualizarea faptelor nu presupune redarea exhaustivă a tuturor circumstanțelor contextuale, ci reflectarea clară, concisă și suficientă a conduitei care contravine normei de incriminare.

În speță, procesul-verbal relevă următoarele elemente esențiale: data/perioada pretinsei comiteri a faptei (toamna anului 2024); locul desfășurării (s.*****); conduita imputată (în cadrul scrutinului electoral și Referendumului republican constituțional, a pretins, a acceptat sau a primit personal sau prin mijlocitor a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă care nu i se cuvine pentru sine sau pentru o altă persoană în scopul

exercitării unor drepturi electorale); norma legală pretins încălcată (art.47/1 alin.(1) Cod contravențional).

Aceste elemente conturează, într-un mod rezonabil și juridic adecvat, obiectul, locul, timpul și finalitatea presupusei conduite contravenționale, fără a fi necesară indicarea expresă a sumei, numelui candidatului sau efectului concret asupra actului de vot. Astfel, exigențele prevăzute de art.443 alin.(1) lit.d) Cod contravențional trebuie interpretate în funcție de natura specifică a faptei și mijloacele de investigare posibile. În cazul contravențiilor electorale, caracterizate printr-un înalt grad de opacitate, disimulare și tehnicizare (ex. utilizarea aplicațiilor mobile, a cartelor SIM sau a intermediarilor), o individualizare minuțioasă, de tip penal, devine adesea imposibilă sau excesiv oneroasă pentru autorități. Așadar, criteriul aplicabil este cel al „concludenții rezonabile", nu al certitudinii rigide proprii procedurii penale.

Legiuitorul la art.445 alin.(1) Cod contravențional a legiferat în mod expres consecința ***nulității absolute**, care intervine în mod imperativ*, prin efectul legii, și care urmează a fi aplicată de instanța de judecată, *în cazul neconsemnării în procesul verbal* cu privire la contravenție a mențiunilor privind ***numele, prenumele şi funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal şi la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenționale săvârşite şi a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna***.

La fel Colegiul reține că potrivit prevederilor art.445 alin.(2) Cod contravențional, legiuitorul a reglementat faptul că ***celelalte încălcări ale art.443*** sau ale altor norme imperative din prezentul cod ***pot să ducă la nulitatea*** procesului-verbal cu privire la contravenție ***doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.***

În această ordine de idei, reieșind din raționamentele expuse, instanța de recurs consideră că instanța de fond în mod nejustificat și pripit a purces la încetarea procesului contravențional, declarând nul procesul verbal cu privire la contravenție din motive formale.

În acest sens, Curtea Constituțională a menționat în pct. 42 din Hotărârea din data de 29.11.2018 privind excepția de neconstituționalitate a art. 445 și art. 461 Cod Contravențional că *sistemul de sancționare al statului trebuie să funcționeze de o asemenea manieră încât cei vulnerabili să fie convinşi că sistemul judiciar va reacționa împotriva ilegalităților comise față de ei şi nu le va tolera sau nu îi va lăsa pe făptuitori nepedepsiți. Dacă nu s-ar putea stabili o pedeapsă din cauza reglementării deficitare a legii, scopul legii contravenționale nu ar fi atins, fapt care ar alimenta scepticismul public la adresa sistemului judiciar.*

Totodată, Colegiul reține că, judecătorii trebuie să aplice prevederile din Codul de procedură penală și să constate, în fiecare caz particular, dacă lipsa unei mențiuni în procesul-verbal nu poate fi înlăturată decât prin anularea procesului-verbal de constatare a

contravenției sau dacă aceasta poate fi acoperită (confirmată) de către instanța de judecată (Hotărârea Curții Constituționale nr.32 din 29.11.2018, §45).

În continuare, Colegiul ține să facă o precizare și anume conform art.443 alin.(1) lit.d) Cod contravențional, procesul-verbal trebuie să conțină "descrierea faptei care constituie contravenție". Această cerință implică indicarea faptei concrete comise de contravenient, cu menționarea circumstanțelor esențiale care individualizează comportamentul său, însă nu obligă agentul constatator să includă o analiză completă a tuturor elementelor probatorii la acest moment.

Procesul-verbal constituie un act de constatare și sesizare a organului competent cu aplicarea sancțiunii. El declanșează o procedură, iar temeinicia și legalitatea acestuia pot fi verificate ulterior în baza probatoriului administrat (rapoarte suplimentare, declarații, rapoarte, mesaje, corespondență electronică etc.). Lipsa unor detalii amănunțite în rubrica „fapta contravențională" nu afectează valabilitatea procesului-verbal, dacă fapta este formulată suficient de clar pentru a permite înțelegerea obiectului constatării și încadrarea juridică. Completarea informațiilor necesare aprecierii vinovăției se face prin anexarea la dosar a probelor relevante, conform art.425 Cod contravențional.

Practica judiciară constantă a reținut că procesul-verbal nu este nul doar pentru că nu conține o expunere detaliată a fiecărei acțiuni încălcate, atât timp cât fapta este descrisă suficient de clar, conținutul său este considerat suficient din punct de vedere juridic, pentru că face trimitere clară la articolul de lege și are o descriere juridică a faptei, iar probele anexate completează ceea ce nu este detaliat în mod expres în procesul-verbal. Redactarea procesului-verbal în termeni rezonabil de clari, chiar dacă nu complet exhaustivi, asigură respectarea dreptului la apărare al contravenientului. Acesta are posibilitatea de a contesta, explica sau combate faptele prin prezentarea de probe proprii sau prin interpretarea celor anexate de organul constatator.

În concluzie, agentul constatator este obligat să descrie în mod clar fapta imputată, indicând care anume acțiune sau omisiune constituie contravenția și în ce mod s-a manifestat comportamentul contravențional, dar nu are obligația legală de a insera toate detaliile probatorii în procesul-verbal. Acestea pot fi și trebuie să fie completate prin materialul probator atașat, iar instanța de fond, trebuie să analizeze fondul cauzei în ansamblu, nu doar să critice lipsurile din procesul-verbal.

Prin urmare Colegiul penal, atestă că agentul constatator a descris în conținutul actelor contestate fapta contravențională, care în ansamblul său și raportat la probatoriul administrat, permite contravenientului să fie informata cu privire la natura și cauza acuzației, inclusiv tipul de acțiune, obiectul material și scopul faptei. Această informare este suficientă pentru exercitarea dreptului la apărare, conform art.6 par.3 lit.a) și b) CEDO. Critica instanței de fond ignoră faptul că descrierea faptei trebuie evaluată în contextul întregului material probator, și nu izolat.

De menționat că procesul-verbal de constatare și a contravenției este un act administrativ cu caracter individual și se va bucura de prezumția de veridicitate aplicabilă actelor administrative, în măsura în care a fost întocmit legal. *După cum rezultă din analiza de mai sus, procesul verbal a fost întocmit cu respectarea tuturor dispozițiilor legale, astfel*

încât consemnările făcute de către agentul constatator în cuprinsul acestuia referitoare la situația de fapt beneficiază de prezumția veridicității.

Subsecvent, din cercetarea actului menționat, instanța de recurs constată că agentul constatator a respectat prevederile art.443 alin.(1) lit. a)-h) Cod contravențional şi a inserat data (ziua, luna, anul), ora şi locul încheierii, calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă; numele, prenumele, domiciliul, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul ei de identitate sau, după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, fapta contravențională, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție; încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției; mențiunea prin semnătură despre aducerea la cunoștința persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional a drepturilor şi obligațiilor lor prevăzute la art.384 şi 387, obiecțiile şi probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, iar decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale este stipulată clar şi descifrabil.

Astfel analizând sub aspectul legalității procesului verbal cu prevederile art.443 Cod contravențional, nu denotă careva temeiuri de nulitate ale acestuia, or, acesta reflectă inclusiv locul comiterii faptei contravenționale, semnătura agentului constatator, cât și încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției.

12. Prin urmare, concluziile instanței de judecată privind pretinsele omisiuni din procesul-verbal de constatare a contravenției, instanța de recurs le apreciază ca fiind neîntemeiate. Colegiul penal a examinat procesul-verbal întocmit și a constatat că agentul constatator a descris în mod detaliat și precis fapta imputată contravenientului GROSSU Vadim, și anume, în toamna anului 2024, în s.*****, în cadrul scrutinului electoral și Referendumului republican constituțional, a pretins, a acceptat sau a primit personal sau prin mijlocitor a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă care nu i se cuvine pentru sine sau pentru o altă persoană în scopul exercitării unor drepturi electorale.

Respectiv concluziile instanței de fond privind presupusa lipsă de claritate sau precizie în procesul-verbal sunt eronate, deoarece se omit aspecte esențiale referitoare la conținutul și valoarea probatorie a documentului administrat. În procesul-verbal seria MAI06 nr. 537637 din 02 mai 2025, agentul constatator a indicat în mod explicit încadrarea juridică a faptei (art.47/1 alin.(1) Cod contravențional), norma materială aplicabilă, elementele constitutive ale contravenției (acțiunea prejudiciabilă, obiectul material, scopul faptei, forma de vinovăție). Astfel, instanța de fond a interpretat eronat simpla mențiune a normei legale ca fiind insuficientă, ignorând faptul că procesul-verbal trebuie analizat în ansamblul probelor, nu izolat.

13. La rejudecarea cauzei, instanța de judecată trebuie să examineze în mod complet și obiectiv toate probele anexate la materialele cauzei, apreciindu-le în ansamblul lor și în corelare cu circumstanțele consemnate în procesul-verbal. În urma acestei analize, instanța

urmează să stabilească dacă fapta imputată lui GROSSU Vadim întrunește sau nu elementele constitutive ale contravenției prevăzute la art.47/1 alin.(1) Cod contravențional.

Cu titlu de precizare, Colegiul ține să noteze că *obiectul juridic* al contravenției prevăzute de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, reprezintă relațiile sociale care asigură desfășurarea corectă, liberă și democratică a alegerilor, integritatea procesului electoral și libertatea de exprimare a voinței alegătorului.

Latura obiectivă a contravenției prevăzute de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, *se manifestă alternativ prin cel puțin una din faptele de:* pretindere, primire sau acceptare a unor avantaje materiale, unde, *pretinderea* este solicitarea expresă sau tacită a bunurilor/avantajelor; *acceptarea* – constituie consimțământul de a primi ceva (*fie explicit, fie prin comportament pasiv*); iar *primirea* este încasarea efectivă a bunurilor, banilor, serviciilor, privilegiilor sau altor avantaje necuvenite. Pentru a constitui contravenție, bunurile sau serviciile trebuie să nu i se cuvină în mod legal și trebuie să fie destinate influențării modului de exercitare a votului, (adică pentru a determina alegătorul cum să voteze sau să nu voteze).

Totodată, Colegiul reține că, pentru a fi întrunită latura obiectivă a contravenției prevăzute de art.47/1 Cod contravențional, este suficientă constatarea uneia dintre acțiunile prejudiciabile — ***pretinderea***, ***primirea*** sau ***acceptarea***. Prin urmare, nu este necesar ca avantajele sau bunurile să fi fost efectiv primite ori ridicate, este suficientă manifestarea consimțământului de a pretinde, primi sau accepta acestea, pentru ca elementele constitutive ale contravenției să fie întrunite, iar constatarea uneia dintre aceste acțiuni prejudiciabile ale laturii obiective urmează a fi realizată în baza probelor materiale anexate la dosar (mesaje, corespondență electronică, rapoarte, declarații, aplicații bancare etc.).

Colegiul penal subliniază că *contravenția se consideră consumată din momentul realizării oricăreia dintre acțiunile tipice prevăzute de norma juridică*, respectiv pretinderea, acceptarea, sau primirea (personal ori printr-un intermediar) de către un alegător a unor bunuri, servicii, privilegii ori avantaje de orice formă, care nu i se cuvin în mod legal, destinate influențării exercitării sau neexercitării drepturilor electorale în cadrul alegerilor (inclusiv în cadrul alegerilor regionale), dacă fapta nu constituie infracțiune.

În acest context potrivit pct.310 din Decizia de inadmisibilitate privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 47/1 Cod contravențional din 21.01.2025, Curtea indică că sintagma „exercitarea sau neexercitarea unor drepturi electorale", care nu ar prevedea un mecanism de verificare a modului în care persoana și-a exercitat votul, *Curtea menționează că articolul 47/1 alin. (1) descrie doar fapta, nu şi urmarea prejudiciabilă*. Altfel spus, contravenția în discuție este una formală și nu obligă autoritățile să verifice dacă alegătorul a votat pentru candidatul sau pentru partidul politic care l-a corupt. Curtea consideră că existența unui astfel de mecanism ar contraveni caracterului secret al votului, garantat de articolul 38 din Constituție, astfel fiind constatat că Curtea constată că dispozițiile contestate nu afectează articolul 22 în coroborare cu articolele 1 alin.(3) şi 23 alin.(2) din Constituție, din perspectiva argumentelor invocate în sesizări.

Respectiv contravenția prevăzută la art.47/1 alin.(1) Cod contravențional este o faptă de pericol abstract, a cărei existență nu depinde de producerea unui rezultat concret – precum vicierea reală a alegerilor sau exprimarea efectivă a unui vot condiționat. Simpla

pretindere, ***primire*** sau ***acceptare*** a participării într-un mecanism ce are potențialul de a afecta integritatea procesului electoral este suficientă pentru a atrage incidența normei.

Prin urmare, ținând cont de materialul probator administrat și anexat la materialele cauzei de către agentul constatator, instanța de judecată urmează să dea o apreciere corectă probelor în complexitatea lor, în raport cu fapta imputată lui GROSSU Vadim. Instanța de fond urmează să motiveze în mod riguros soluția, elucidând aspectele esențiale ce țin de aplicația PSB instalată în telefonul lui GROSSU Vadim, care deține numărul *****, și care potrivit extrasului ce conține rezultatul măsurilor speciale de investigații (f.d. 32) aparține lui GROSSU Vadim.

Instanța de fond urmează să examineze ansamblul factorilor cumulativi care însoțesc instalarea și utilizarea acestei aplicații: natura instituției bancare asociate, identificarea repetată a dispozitivului utilizatorului în interacțiuni relevante (de exemplu, mesaje recepționate), lipsa unei justificări rezonabile din partea persoanei vizate, caracterul opac al conduitei și refuzul de cooperare în cadrul procesului contravențional.

Totodată, Colegiul reține că instanța de judecată urmează să elucideze aspectele ce țin de mesajele recepționate de GROSSU Vadim pe numărul de telefon *****, care îi aparține acestuia, respectiv scopul acestor mesaje și legătura lor de cauzalitate cu scrutinul electoral și cu Referendumul republican constituțional, precum și coincidența acestora cu perioada electorală desfășurată în toamna anului 2024.

Respectiv, Colegiul notează că primind cauza la o nouă rejudecare, instanța de judecată urmează să elucideze pe deplin pertinența probelor electronice, respectiv mesajele SMS primite prin aplicația PSB pe numărul de telefon asociat contravenientului, în raport cu contravenția reținută în sarcina acestuia.

Totodată, instanța de judecată urmează să țină cont de faptul că cetățenii nu sunt împiedicați de lege să instaleze aplicații bancare, iar acest act în sine nu poate constitui o faptă sancționabilă, întrucât libertatea de a instala aplicații pe telefonul personal reprezintă un drept, și nu o imunitate absolută. Într-un spațiu juridic democratic, utilizatorul de tehnologie beneficiază de libertatea de acces și instalare a aplicațiilor informatice, inclusiv a celor bancare, în virtutea drepturilor fundamentale la viață privată, autonomie individuală și libertate economică.

Cu toate acestea, aceste libertăți nu pot fi absolutizate în dauna unor valori de interes public major, precum securitatea națională, ordinea constituțională și transparența finanțării politice. Prin urmare, exercitarea unui drept aparent neutru – instalarea unei aplicații bancare – trebuie evaluată în contextul scopului real, al cadrului factologic și al implicațiilor sociale generate de utilizarea acesteia.

Doar în această perspectivă poate fi apreciată compatibilitatea conduitei cu normele dreptului contravențional, în special cele privind contravențiile cu caracter financiar-electoral. În acest sens, contravenția prevăzută de art. 47/1 alin. (1) Cod contravențional reprezintă o faptă de pericol abstract, a cărei existență nu depinde de producerea unui rezultat concret – precum vicierea reală a alegerilor sau exprimarea efectivă a unui vot condiționat. Simpla acceptare a participării într-un mecanism susceptibil să afecteze integritatea procesului electoral este suficientă pentru a atrage incidența normei.

În aceste condiții, Colegiul ține să precizeze că contravenția se consumă din momentul acceptării avantajelor, indiferent de primirea efectivă a acestora, astfel că elementele constitutive ale faptei sunt întrunite chiar și în absența unui transfer material concret.

În concluzie, instanța de judecată urmează să coroboreze în mod corespunzător probele administrate cu fapta reținută în sarcina contravenientului și să elucideze pe deplin aspectele legate de instalarea aplicației pe telefonul personal al contravenientului în ajunul scrutinului și alegerilor din anul 2024, și implicațiile acestei conduite în contextul integrității procesului electoral și al caracterului de pericol abstract al contravenției prevăzute de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional.

Instanța de recurs subliniază că, în materie electorală și contravențională cu caracter anticorupțional, nu doar primirea efectivă a mijloacelor financiare, ci și *manifestarea intenției clare de a accepta un avantaj pentru a influența exercitarea dreptului la vot constituie temei suficient pentru atragerea răspunderii contravenționale*.

Totodată, instanța de judecată urmează să verifice dacă actul de corupere electorală a fost realizat prin intermediul unei aplicații mobile, și să țină cont că descărcarea și utilizarea acesteia presupune accesarea telefonului personal al persoanei, fapt ce implică o acțiune voluntară din partea acestuia. Instanța de judecată urmează să verifice dacă mesajele relevante au fost transmise destinatarului GROSSU Vadim în perioada electorală prin intermediul unui aplicații mobile, care necesită a fi încărcată și accesată, fapt care nu poate fi efectuat fără a accesa telefonul personal al acestuia. Prin urmare, aceste circumstanțe urmează a fi apreciate prin prisma materialelor cauzei contravenționale, care urmează a fi apreciate corespunzător.

Totodată, instanța de judecată urmează să verifice dacă probele prezentate și anexate, sunt probe legale, și dacă acestea în ansamblu configurează o imagine probatorie unitară.

Mai mult, instanța de recurs reține că în dreptul contravențional, standardul probatoriu este unul de suficiență, nu de certitudine absolută (*beyond reasonable doubt*), ca în materia penală. Jurisprudența națională și a CEDO admite că probe indirecte (circumstanțiale) pot fundamenta o decizie sancționatorie, atâta timp cât sunt convergente, coroborate și nu lasă loc unei versiuni alternative rezonabile.

Instanța de fond urmează să țină cont de faptul că, probele prezentate de agentul constatator nu sunt simple deducții sau o poziție subiectivă a agentului constatator, dar probe derivate din autorizații judiciare valide privind măsuri speciale de investigație (MSI) — inclusiv colectarea de date electronice, dispuse în cadrul unei cauze penale cu relevanță sistemică. Acestea sunt elemente probatorii de înaltă credibilitate și cu greutate juridică, întrucât au fost autorizate de un judecător, executate de organul de urmărire penală în condiții de legalitate, documentate prin încheieri și ordonanțe și puse la dispoziția instanței în condiții de contradictorialitate.

Pe fondul probatoriu, Colegiul reține că instanța de fond urmează să ia în considerare faptul că în cadrul unei cauze penale conexe, în baza ordonanțelor motivate ale procurorului și a încheierilor emise de Judecătoria Chișinău, au fost autorizate măsuri speciale de investigație (MSI) în temeiul cărora a fost colectată informație de la furnizorul de comunicații electronice S.A. ”Moldcell” , SA „Orange” privind conexiunile cu aplicația mobilă „PSB”.

Această constatare tehnică nu poate fi trecută cu vederea, întrucât indică o interacțiune efectivă – fie voluntară, fie prin intermediere – între telefonul mobil asociat contestatarului și infrastructura digitală a instituției bancare. În acest sens, instanța de judecată urmează să constate circumstanțele ce țin de identificarea numărului SIM ca aparținând lui GROSSU Vadim și mesajele SMS primite pe telefonul acestuia, care, potrivit constatării tehnice, ar fi fost trimise sau recepționate de dispozitivul respectiv, iar în lipsa unor explicații rezonabile (utilizarea telefonului de către o terță persoană, transferul de date sau a telefonului din partea rudelor, instalări accidentale sau alte circumstanțe similare), nu pot fi admise ipotezele unei simple coincidențe sau a unei erori tehnice.

În termeni juridici, este esențial de subliniat că răspunderea contravențională nu necesită existența unei certitudini absolute, ci este suficient ca instanța să ajungă, în baza probelor administrate, la o convingere rațională și legală privind comiterea faptei și vinovăția persoanei.

Instanța de fond urmează să țină cont de faptul că, convergența elementelor tehnice (identificarea SIM, comunicarea cu aplicația bancară), coroborată cu lipsa unei apărări factuale coerente și absenteismul procesual al contestatarului, justifică menținerea acuzațiilor înaintate, până la proba contrarie.

Prin urmare, la rejudecarea cauzei în instanța de fond, urmează să efectueze o analiză multiaspectuală a tuturor circumstanțelor invocate la judecarea cauzei de către agentul constatator și a tuturor probelor prezentate în complexitatea lor și să analizeze dacă, în raport cu probele administrate și prezentate de agentul constatator, se constată vinovăția contravenientului pentru săvârșirea contravenției reținute – respectiv, *coruperea electorală pasivă*, așa cum a fost descrisă în procesul-verbal.

Latura subiectivă a contravenției prevăzute de art.47/1 Cod contravențional, care sancționează coruperea alegătorilor, exprimă atitudinea psihică a făptuitorului față de fapta săvârșită și față de urmările acesteia. În cazul coruperii electorale pasive, această latură se caracterizează prin intenția directă a contravenientului. Făptuitorul cunoaște că bunurile, serviciile, privilegiile sau avantajele materiale oferite nu i se cuvin în mod legal și că acestea sunt propuse în scopul influențării modului de exercitare a dreptului său de vot. Cu toate acestea, el acceptă conștient aceste avantaje, manifestând o voință liberă de a se lăsa influențat în exercitarea drepturilor electorale, ceea ce relevă existența intenției directe.

Scopul faptei este acela de a obține un folos material sau un avantaj necuvenit pentru sine ori pentru o altă persoană, în legătură cu exercitarea sau neexercitarea dreptului de vot. Acest scop particularizează forma de vinovăție și diferențiază fapta contravențională de alte încălcări similare ale legislației electorale.

Motivul comiterii faptei este, de regulă, material, constând în dorința de a obține un folos economic, dar poate fi și politic, atunci când alegătorul urmărește să susțină un anumit candidat. Deși motivul nu influențează existența contravenției, el poate fi avut în vedere la individualizarea sancțiunii.

Pentru a fi întrunită latura subiectivă, este suficient ca persoana să fi avut reprezentarea clară că acceptă, primește sau pretinde bunuri sau servicii necuvenite oferite în scop electoral, fără a fi necesar ca primirea efectivă a acestora să se producă.

Subiectul contravenției prevăzute de art.47/1 este persoana fizică care deține calitatea de alegător. Aceasta înseamnă că subiectul trebuie să aibă drept de vot conform legislației electorale și să participe, în mod potențial, la exercitarea acestuia. În doctrină, un asemenea subiect este calificat drept subiect special al contravenției, întrucât nu orice persoană poate comite fapta prevăzută de norma dată, ci doar acea persoană care are o legătură juridică directă cu procesul electoral – respectiv, statutul de alegător.

Prin urmare se reține că coruperea procesului electoral încalcă flagrant principiile date, mai ales a votului liber exprimat, afectează grav credibilitatea corectitudinii şi libertății desfășurării alegerilor, subminând întreg sistemul democratic. Statul de drept este de neconceput fără respectarea drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului, supremația legii şi un sistem democratic, care poate fi asigurat, în primul rând, prin organizarea, desfășurarea şi totalizarea rezultatelor alegerilor în corespundere cu anumite standarde, principii democratice.

Iar în acest sens, Colegiul ține să menționeze că lui GROSSU Vadim i se impută faptul că în cadrul scrutinului electoral și Referendumului republican constituțional, a pretins, a acceptat sau a primit personal sau prin mijlocitor a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă care nu i se cuvine pentru sine sau pentru o altă persoană în scopul exercitării unor drepturi electorale, care au fost realizate prin instalarea unei aplicații bancare.

14. Prin urmare, la rejudecarea cauzei, instanța de fond urmează să procedeze la o evaluare completă, efectivă și multiaspectuală a tuturor circumstanțelor ce caracterizează fapta imputată, examinând în mod real și integral probele administrate de agentul constatator, conform cerințelor legii procesuale contravenționale.

Instanța urmează să stabilească dacă sunt întrunite elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, prin raportare la materialele dosarului și la contextul factologic reținut, fără a se limita la o analiză formală sau abstractă a actului constatator. Această abordare este necesară cu atât mai mult cu cât instanța de fond, în prima judecare a cauzei, nu a procedat la examinarea temeinică a probatoriului, omițând să evalueze pertinent fapta imputată și să motiveze soluția pronunțată sub aspectul elementelor constitutive ale contravenției. *În mod nejustificat, soluția s-a rezumat la constatarea unei pretinse nulități absolute, fără analiza fondului cauzei, concluzie care a fost criticată și desființată de instanța ierarhic superioară*.

În consecință, rejudecarea trebuie să asigure o verificare reală, riguroasă și completă a probelor administrate, astfel încât instanța să poată determina, pe baza situației de fapt corect stabilite, dacă fapta imputată întrunește elementele constitutive ale contravenției.

Astfel hotărârea instanței de fond nu reflectă toate circumstanțele invocate la judecarea cauzei de către agentul constatator, nu atestă o analiză serioasă din partea instanței a tuturor probelor prezentate în complexitatea lor, astfel soluția instanței de fond de principiu nu corespunde rigorilor art.462 Cod contravențional, or instanța face referire la faptul că de către agentul constatator la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție nu a fost respectate prevederile art.443 Cod contravențional, *omițând să motiveze dacă aceste încălcări afectează în mod esențial fondul cauzei în situația în care la materialele cauzei sunt anexate probe pertinente, utile și concludente.*

Colegiul penal mai reține că, instanța de fond nu a ținut cont de circumstanțele invocate de agentul constatator și nu a dat răspuns la cele mai importante obiecții ale acestuia vizavi de cauza examinată. Toate aceste circumstanțe pun la îndoială faptul că instanța de fond ar fi pătruns în esența cauzei și că ar fi examinat cauza obiectiv și multiaspectual. În aceste circumstanțe, se denotă faptul că instanța nu a examinat complet și obiectiv cauza contravențională dată, iar la emiterea hotărârii nu a dat deplină importanță prevederilor art.462 alin.(4) Cod contravențional.

Aceste fapte constituie o neglijare a prevederilor art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, întrucât, Convenția impune obligația oricărei instanțe de a indica suficient de clar motivele pe care s-a sprijinit. Această exigență, care contribuie la garantarea respectării principiului bunei administrări a justiției, nu poate fi întotdeauna înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument al părților. Instanțele naționale sunt obligate să-și motiveze deciziile, ceea ce nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument, dar ca o obligație de a se pronunța asupra problemelor cele mai importante ridicate în speță *(a se vedea în acest sens cauza Ruiz Torija și Hiro Balani împotriva Spaniei, hotărârea din 09.12.1994, sau Grigore Vlasia Vasilescu împotriva României, hotărârea din 06.06.2006).*

15. Respectiv, circumstanțele stabilite supra, combat concluzia primei instanțe, ceea ce denotă că instanța de fond nu și-a motivat corespunzător soluția. Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța de judecată nu a efectuat, prin ce au fost ignorate normele dreptului procedural și dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea hotărârii atacate și remiterea cauzei la o nouă examinare, în aceiași judecătorie, în alt complet de judecată.

În acest context, instanța de recurs reiterează că instanța de fond este obligată să se pronunțe asupra tuturor argumentelor invocate de participanții la proces. Or, neexpunerea asupra unei cerințe, se egalează cu faptul că nu au fost auzite părțile. Conform practicii CEDO, în cauza Fomin împotriva Moldovei, Cererea nr.36755/06, Curtea a statuat că: „Rolul unei Decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o Decizie motivată oferă părților posibilitatea de a o contesta precum și posibilitatea ca Decizia să fie revizuită de către o Instanță de Recurs”. Doar prin adoptarea unei decizii motivate, poate avea loc un control public al administrației Justiției (c.f. Hirvisaari împotriva Finlandei, nr.49684/99, parag.30, 27.09.2001).

La judecarea cauzei instanța de fond urmează să țină cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că, „la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum și alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și la apărare”.

Subsecvent celor enunțate, din considerentele menționate supra şi având în vedere faptul că prima instanță nu a constatat şi nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, ținând cont de faptul că încălcarea normelor de drept ce a dus la soluționarea eronată a pricinii nu poate fi corectată în instanța de recurs, iar acest fapt

constituie temei de remitere a pricinii la rejudecare în prima instanță, Colegiul Penal consideră necesar de a admite recursul declarat de către agentul constatator Vladimir BUZDUGAN, a casa Hotărârea Judecătoriei Hâncești (sediul Leova) nr. 5r-63/25 din 21 iulie 2025 şi a remite cauza respectivă la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

16. Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit.c), 474 Cod contravențional al Republicii Moldova, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de agentul constatator Vladimir BUZDUGAN.

Se casează integral Hotărârea Judecătoriei Hâncești (sediul Leova) nr. 5r-63/25 din 21 iulie 2025, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 537637 din 02.05.2025, în privința lui **GROSSU Vadim**, în temeiul art.47/1 alin.(1) Cod contravențional și se remite cauza în vederea rejudecării în prima instanță, într-un alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

În baza Deciziei, un membru al completului de judecată a formulat opinie separată, care se anexează la prezenta Decizie

Președintele ședinței,
Judecătorul **Eugeniu BEȘELEA**

Judecătorii **Olga COJOCARU**

Vitalie BUDECI

Dosarul nr.4r-3478/25

OPINIE SEPARATĂ
a judecătorului Cojocaru Olga

Prin decizia adoptată cu votul majorității s-a decis admiterea recursului declarat de agentul constatator Buzdugan Vladimir, casarea integrală a hotărîrii Judecătoriei Hâncești, sediul Leova din 21 iulie 2025, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 537637 din 02 mai 2025 în privința lui Grossu Vadim, în temeiul art.47[1] alin.(1) Cod contravențional, și remiterea cauzei în vederea rejudecării în prima instanță, într-un alt complet de judecată.

Am semnat decizia adoptată, însă consider necesar de a formula opinie separată pe cazul dat, din următoarele considerente:

Prima instanță, prin hotărîrea din 21 iulie 2025 a admis contestația depusă de Grossu Vadim. A declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție din 02 mai 2025, întocmit de către agentul constatator din cadrul IP Leova, Buzdugan Vladimir în privința lui Grossu Vadim în baza art. 47[1] alin. (1) Cod contravențional.

A anulat decizia de sancționare adoptată de către agentul constatator din cadrul IP Leova, Buzdugan Vladimir din 02 mai 2025, adoptată în privința lui Grossu Vadim în baza art. 47[1] alin. (1) Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că, procesul- verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 537637 din 02 mai 2025, nu cuprinde circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice precum și nu cuprinde încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției. A conchis instanța că, doar prin simpla indicare a numărului și aliniatului articolului și anume „art.47[1] alin.(l) Cod contravențional", fapta persoanei nu poate fi calificată juridic.

Examinând cauza în ordine de recurs, instanța a admis recursul declarat de agentul constatator și a dispus rejudecarea cauzei în prima instanță pentru că:

-a considerat că instanța de fond în mod nejustificat și pripit a purces la încetarea procesului contravențional, declarînd nul procesul-verbal cu privire la contravenție;

- a considerat că procesul-verbal cu privire la contravenție cu seria /nr. MAI06 537637 din 02.05.2025, prin care Grossu Vadim a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art.47[1] alin.(1) Cod contravențional, este legal și conține toate elementele cerute de art. 443 Cod contravențional;

- a considerat legale și suficiente probele obținute în urma efectuării măsurilor speciale de investigații în cauza penală nr. 2023970322, dar folosite și în actuala cauză contravențională.

- a conchis că, fapta prevăzută de art. 47[1] alin. (1) Cod penal, este una formală – adică simpla acceptare (chiar fără primirea efectivă de bani) este suficientă.

- a aplicat principiul „*rațiunii rezonabile*", nu „*dincolo de orice dubiu*".

Nu sunt de acord cu raționamentele expuse în decizie și invoc următoarele aspecte:

În debut menționez că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor Ziliberberg contra Moldovei, hotărâre din 01.02.2005, §35 și Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale.

- Grossu Vadim a fost acuzat și sancționat pentru o faptă pretins comisă înainte de intrarea în vigoare a art. 47[1] alin. (1) Cod contravențional, care a fost introdus prin Legea nr. 230 din 31.07.2024, în vigoare la 15.08.2024.

Articolul 7 CEDO prevede că, Nimeni nu va fi găsit vinovat de vreo infracțiune pentru vreo acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii sale, nu constituia infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. Nicio pedeapsă mai grea nu va fi aplicată decât cea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii."

Iar art. 22 din Constituția RM statuează că, nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

Potrivit art. 3 alin. (1) Cod contravențional, caracterul contravențional al faptei și sancțiunea ei contravențională se stabilesc de prezentul cod în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Respectiv, aplicarea de către agentul constatator a normei contravenționale cu efect retroactiv contravine atât art. 7 CEDO, cât și constituie o încălcare a art. 22 din Constituție și a art. 3 Cod contravențional, care impun aplicarea exclusiv a legii existente la data comiterii faptei, or legea nu poate sancționa fapte care nu erau prevăzute ca ilicite la data comiterii.

- Lipsa probelor *directe*, care ar confirma comiterea contravenției prevăzute de art.47[1] alin.(1) Cod contravențional. La caz nu există dovadă clară că contravenientul a primit bani, că aplicația „PSB" a fost folosită de el personal sau că transferul avea scop electoral, nefiind stabilit în acțiunile acesteia elementele contravenției. Totodată, nu poate fi pusă în sarcina contestatarului prezentarea probelor în vederea demonstrării nevinovăției sale.

De remarcat că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

La fel, și legislația națională, art. 375 din Codul contravențional, prevede că, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

- Procesul verbal nu dovedește fapta- agentul constatator a consemnat presupuneri, fără individualizare concretă, ex: cine a inițiat, în ce scop, ce sumă de bani a fost primită și când, ce natură juridică au avut banii. *Lipsa descrierii exacte a faptei constituie temei de nulitate a procesului- verbal.*

Caracterul **obligatoriu** al acestor elemente nu poate fi relativizat și nu poate fi suplinit prin interpretări ulterioare sau prin raportarea la alte mijloace de probă. Procesul-verbal constituie **actul de sesizare** a instanței, iar lipsa descrierii adecvate a faptei viciază actul în mod fundamental.

Lipsurile fundamentale ale procesului-verbal constituie motive de **nulitate absolută**, care nu pot fi înlăturate prin interpretări ulterioare sau prin administrarea altor probe.

Dreptul la apărare, garantat de art. 26 Constituție și art. 6 CEDO, presupune ca persoana acuzată să cunoască **în mod clar, detaliat și fără ambiguitate** acuzația care i se impută, pentru a-și putea formula o apărare efectivă.

CEDO, în jurisprudența sa relevantă (cauzele *Pélissier și Sassi c. Franța*, *Mattoccia c. Italia*, *Barbera, Messegué și Jabardo c. Spaniei*), a stabilit că **o acuzație vagă sau formulată în termeni generali este incompatibilă cu exigențele unui proces echitabil**.

- Admisibilitatea probelor din dosarul penal - rezultatele măsurilor speciale de investigație autorizate într-o cauză penală pot fi folosite doar dacă există o decizie clară de disjungere și de legalizare a utilizării lor în dosar contravențional. Lipsa acestei conexiuni formale duce la excluderea probelor.

Prin urmare, probele folosite provin dintr-o cauză penală distinctă, nelegal admise în prezenta cauză contravențională.

În continuare, menționez că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza **DEMİRHAN şi alţii împotriva Turciei** (Hotărârea din 22.07.2025) a constatat că: abordarea categorică a instanțelor turce privind utilizarea aplicației criptate de mesagerie „ByLock" – în special că oricine a folosit aplicația putea, în principiu, fi condamnat doar pe acest criteriu, pentru apartenență la o organizație teroristă armată – a încălcat dreptul reclamanților la protecție efectivă împotriva urmăririi penale arbitrare, condamnării și pedepsei, precum și dreptul la un proces echitabil.

Curtea a subliniat că situația care a condus la constatarea încălcării articolelor 7 și 6 § 1 a rezultat dintr-o problemă sistemică ce afectează un număr mare de persoane și care necesită soluționare la nivel național. În urma hotărârii Yüksel Yalçınkaya, Curtea a notificat deja Guvernul turc cu privire la 5.000 de cereri similare, inclusiv cele din prezenta cauză, iar mii de cereri continuă să se acumuleze pe rolul Curții.

Curtea concluzionează că a avut loc o încălcare a articolelor 7 și 6 § 1 din Convenție în faptele cauzei de față (ibid., §§ 272 și 356).

Curtea a subliniat că concluzia sa în această privință nu rezultă dintr-o indiferență față de faptele specifice ale fiecărei cereri, așa cum sugerează, ci este mai degrabă o consecință directă a abordării categorice a instanțelor naționale cu privire la utilizarea ByLock, care a condus la constatarea încălcărilor articolelor 7 și 6 § 1 în cauza Yüksel *Yalçınkaya (* citată mai sus, §§ 272 și, respectiv, 356).

Astfel, în cauza ***Yüksel Yalçınkaya împotriva Turciei*** (Hotărârea din 26.09.2023) Curtea a subliniat că nu este suficient, în sensul articolului 7, ca o infracțiune să fie clar prevăzută în dreptul intern. Nerespectarea de către instanțele naționale a legii relevante sau o interpretare și aplicare nerezonabilă a acesteia într-un caz particular ar putea, în sine, să aducă atingere articolului 7. Cerința ca infracțiunile penale să fie strict definite de lege ar fi zădărnicită dacă instanțele naționale ar eluda legea în interpretarea și aplicarea acesteia la faptele specifice ale unei cauze.

Curtea a recunoscut că ByLock nu era o aplicație comercială obișnuită de mesagerie și că utilizarea sa putea sugera, *la prima vedere,* un fel de legătură cu mișcarea Gülen. Cu toate acestea, actul sancționat în temeiul articolului 314 § 2 nu era o simplă legătură cu o presupusă rețea criminală, ci apartenența la o organizație teroristă armată, în măsura în care o astfel de

apartenență a fost stabilită pe baza elementelor constitutive – obiective și subiective – prevăzute de lege.

Condamnarea reclamantului a rezultat din presupusa utilizare a aplicației ByLock; toate elementele constitutive ale infracțiunii relevante au fost considerate a fi manifestate prin această presupusă utilizare, care a fost considerată suficientă în sine pentru a stabili apartenența sa la o organizație teroristă armată și, în special, legătura psihică necesară care să permită stabilirea răspunderii sale penale personale. Desigur, evaluarea relevanței sau a ponderii acordate unei anumite probe nu era, în principiu, de competența Curții în temeiul articolului 7. Cu toate acestea, dincolo de valoarea sa probatorie, constatarea privind utilizarea ByLock a înlocuit efectiv o constatare individualizată privind prezența elementelor materiale și psihice constitutive ale infracțiunii, ocolind astfel cerințele articolului 314 § 2 – astfel cum a fost interpretat chiar de Curtea de Casație din Turcia – contrar principiului legalității și aducând problema sub incidența articolului 7. Celelalte acte care i-au fost atribuite reclamantului – și anume utilizarea unui cont la Bank Asya și apartenența la un sindicat și la o asociație – au servit doar ca sursă de coroborare și au avut o influență foarte limitată asupra rezultatului procedurii.

Deși utilizarea ByLock nu era nici incriminată, nici nu făcea parte, din punct de vedere tehnic, din *actus reus* -ul infracțiunii în litigiu, interpretarea instanțelor naționale a avut în practică efectul de a echivala simpla utilizare a ByLock cu apartenența conștientă și de bunăvoie la o organizație teroristă armată. Faptul că condamnarea reclamantului a fost obținută fără a se stabili în mod corespunzător prezența tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii (inclusiv intenția necesară) într-un mod individualizat nu era doar incompatibilă cu esența infracțiunii în cauză, ci și ireconciliabilă cu dreptul unui individ, în temeiul articolului 7, de a nu fi pedepsit fără existența unei legături psihice prin care s-ar putea stabili un element de răspundere personală.

Interpretarea extensivă și imprevizibilă a legii de către instanțele naționale a avut ca efect atribuirea unei răspunderi obiective utilizatorilor ByLock, abătându-se de la cerințele clar stabilite în dreptul intern și încălcând obiectul și scopul articolului 7 de a oferi garanții eficiente împotriva urmăririi penale, condamnărilor și pedepselor arbitrare.

Astfel, consider că, prin soluția adoptată se încalcă garanțiile prevăzute de art. 6 CEDO, care reglementează dreptul la un proces echitabil și art. 7 CEDO potrivit căruia nimeni nu va fi găsit vinovat de vreo infracțiune pentru vreo acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii sale, nu constituia infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. Or, fapta imputată nu exista în lege la momentul pretinsei comiteri.

Pe această linie de analiză, îmi exprim dezacordul cu colegii pe marginea admiterii cererii de recurs declarată de agentul constatator Buzdugan Vladimir, soluția urmând a fi de respingere a recursului declarat și menținerea hotărîrii Judecătoriei Hîncești, sediul Leova din 21 iulie 2025, fără modificări.

Judecător **Cojocaru Olga**